

Eksamen tager livet af bekymrede bedstemødre

Bedstemødre går en farlig tid i møde. Amerikansk forskning har nemlig vist, at universitetsstuderendes bedstemødre har større dødelighedsrisiko i eksamensperioden.

Bedstemødre befinder sig i overhængende livsfare i ugen op til deres børnebørns universitetseksamen. Det viser en nu 14 år gammel amerikansk undersøgelse, som CAMPUS har fundet frem fra arkiverne. *The Dead Grandmother-Exam Syndrome and the Potential Downfall of American Society* er den fascinerende, men noget urovækkende titel på undersøgelsen, hvis bagmand, dr. Mike Adams fra Biologisk Institut på Eastern Connecticut State University, kom på sporet af syndromet helt tilbage i slutningen af 1960'erne. På det tidspunkt blev The Dead Grandmother Problem diskuteret i vage vendinger og med ironiske smil på læben rundt om på korridorerne på amerikanske universiteter. Ingen turde rigtig gætte på en

teori bag det fænomen, næsten alle kendte, nemlig at en studerendes bedstemor har langt større sandsynlighed for at dø pludseligt, lige før den studerende tager sin eksamen end på noget andet tidspunkt i løbet af året. Da Mike Adams samtidig fandt ud af, at englænderne kendte til fænomenet under navnet *Graveyard Grannies*, besluttede han sig for, som en rigtig videnskabsmand, at indsamle data over en 20-årig periode. Var de døde bedstemødre blot en del af universitetstilvets folklore, eller var de virkelige – dvs. døde?

Bedstefædre ikke påvirket

Resultatet af hans undersøgelser bør få permanentkrøllerne til at rejse sig på enhver bedstemor – især dem, hvis

børnebørn har ringe udsigter til at bestå en forestående eksamen. Mike Adams kunne nemlig påvise, at ikke alene er der en signifikant sammenhæng mellem en forestående eksamen og dødsfald i familien. "Familiédødsraten" (FDR) er tilmed stærkt stigende ved udsigten til en dumpet eksamen. Den gennemsnitlige FDR er 19 gange højere i ugen op til en afgørende eksamen, men den er 50 gange højere, hvis den studerende har ringe chancer for at bestå eksamen!

Det er en korrelation, der vil noget, og Mike Adams drager da også den eneste logiske konklusion af statistikken: Familiemedlemmer bekymrer sig selv til døde over resultatet af slægtinges præstationer ved eksamensbordet. Bekymringer fører let til forhøjet blodtryk, hvilket igen fører til øget risiko for slagtilfælde og blodpropper. Det forklarer i nogen udstrækning overdødeligheden blandt bedstemødre i statistikken, idet ældre mennesker er mere udsatte for den slags end yngre.

Det forklarer til gengæld ikke, hvad Adams da også bemærker, at dødsraten er hele 24 gange højere for bedstemødre end for bedstefædre. Og det forklarer heller ikke, hvorfor der ikke er nogen korrelation mellem FDR og familiens størrelse. Man skulle tro, at jo større familie, jo flere dødsfald, men det er ikke tilfældet. Adams mener, at det skyldes, at hver familie har en enkelt "designated worrier", altså en person, der har det med at påtage sig hele bekymringsbyrden. Den rolle indtages ofte af bedstemødre, lyder Adams' hypotese.

FOTO ANNE LEONORA BLAKLIDE

Bedstemødre har god grund til at glæde sig, når eksamen går godt

Dødsinflation

Det mest bekymrende er dog de langsigtede perspektiver, der som nævnt i undersøgelsens titel udgør en potentiel trussel mod det amerikanske samfund.

Adams påviser nemlig, at der over de to årtier, hvor han har samlet statistisk materiale, er sket en decideret "dødsinflation". Udviklingen i eksamensrelaterede dødsfald blandt familiemedlemmer er med få udsving steget eksponentielt. Fortsætter udviklingen de næste hundrede år, vil der være 644 dødsfald for hver 100 universitetsstuderende, der går til eksamen.

Med andre ord vil kun de største familier overleve første semester af en studerendes universitetskarriere.

Bedrag!

Adams ser tre mulige løsninger: 1) Man kan indstille eksamensaktiviteten. Men konsekvenserne vil være katastrofale, og løsningen virker derfor farligere end det oprindelige problem. 2) Kun forældreløse børn kan optages på universitetet. Den løsning forekommer Adams at være uhyre attraktiv, hvis det ikke lige

var for manglen af netop forældreløse børn. Man kunne selvfølgelig skabe nogle flere, men det ville være moralsk forkert og i øvrigt blot gentage det oprindelige problem, nemlig dødsfald i familien. 3) Endelig kunne en mulighed være, at studerende simpelthen løj over for deres familie. De må ganske enkelt ikke lade deres slægtninge – især bedstemødre – vide, at de er indskrevet på et universitet.

Det er ikke nok blot at lyve om eksamenstidspunktet, for hvis familien ikke ved, hvornår der er eksamen, risikerer man, at nogle bekymrer sig hele tiden. Det kan få dødsraten til at stige endnu mere. Derfor lyder Adams' anbefaling, at unge, der ønsker at læse på universitetet, skal udsætte deres familie for et fuldstændigt bedrag i den periode, hvor de læser på universitetet.

Vi ved fra andre sammenhænge, at fænomener i USA slår igennem med nogle års forsinkelse i Danmark, og hører derfor naturligvis gerne fra studerende eller undervisere, der har oplevet en sammenhæng mellem eksamen og dødsfald blandt bedstemødre.

The Dead Grandmother/Exam syndrome er et fænomen, der er blevet forsket i i USA. Resultaterne viser, at der er en ganske stor dødsrisiko for bedstemødre til universitetsstuderende, der går til eksamen. Forskningen viser således, at især bedstemødre er udsat for at dø af bekymring i forbindelse med deres børnebørns eksaminer; især hvis prognoserne for at bestå er dårlig. Artiklen har været bragt på bagsiden af Århus Universitets blad CAMPUS i 2004.

Hans Henrik Plauborg er ansat ved Nyhedstjenesten, Aarhus Universitet.

hhp@adm.au.dk

"Familedødsraten" (FDR) er stærkt stigende ved udsigten til en dumpet eksamen. Den gennemsnitlige FDR er 19 gange højere i ugen op til en afgørende eksamen, men den er 50 gange højere, hvis den studerende har ringe chancer for at bestå eksamen!

Det anbefales, at unge, der ønsker at læse på universitetet, skal udsætte deres familie for et fuldstændigt bedrag i den periode, hvor de læser på universitetet.